

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 233)

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/545)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

9.12.1996

Sayı : B.02.0.KKG/101-1107/4756

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 23.10.1996 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

GEREKÇE

Beyaz Rusya ekonomik ve ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir Devlettir. Kuşkusuz, Türkiye Cumhuriyeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti arasındaki sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi her iki Devletin de refahına büyük bir katkıda bulunacaktır. Sözkonusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 24 Temmuz 1996 tarihinde Ankara da Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı gelir unsurları itibariyle ikamet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaşılmaktadır. Böylece Âkit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji ve hizmet sunan diğer Devletin mukimlerinin o Devletin mükelleflerine kıyasla daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta, böylece teşebbüslerin risk almadan önce ileride karışalarına çıkabilecek her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte Vergilendirmenin Âkit Devletlerde Önlenmesi ile Beyaz Rusyalı yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Beyaz Rusya'nın daha cazip hale geleceği tabiidir.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme anlaşması, 28 maddeden meydana gelmiştir. Ayrıca, Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan 3 fıkralık bir "Protokol" Anlaşma maddelerinin sonuna eklenmiştir. Anlaşma maddeleriyle Protokol fıkralarının gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

Madde 1. - Kişilere İlişkin Kapsam

1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin muki-mi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetmeksizin, Âkit Devletler (Türkiye ve Beyaz Rusya)’den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

Madde 2. – Kavranan Vergiler

Bu madde, Anlaşmanın kavradığı vergilerin tespitinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası, Anlaşmanın ne şekilde alındığına bakılmaksızın Âkit Devletlerden herhangi birinde veya mahallî idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağını belirtmektedir.

2 nci fıkra, gelirden alınan vergilerin kapsamını çizmektedir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın, Âkit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağını belirtmektedir. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Beyaz Rusya’da tüzel kişilerin gelir ve kazançları üzerinden alınan vergi ve gerçek kişilerden alınan gelir vergisinden; Türkiye Cumhuriyetinde ise, gelir ve kurumlar vergileri ile gelir ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payından ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkra, Anlaşmanın imza tarihinden sonra halihazır vergilere ilave olarak veya onların yerine alınmaya başlanan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceği hükme bağlanmakta, ayrıca Âkit Devletlerin yetkili makamlarının, vergi mevzuatındaki önemli değişiklikleri birbirlerine bildirmelerini de öngörülmektedir.

Madde 3. – Genel Tanımlar

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

Bu maddede sırasıyla “Türkiye”, “Beyaz Rusya”, “Bir Âkit Devlet” ve “Diğer Âkit Devlet”; “Vergi”, “Kişi”, “Şirket”, “Vatandaş”, “Bir Âkit Devletin teşebbüsü” ve “Diğer Âkit Devletin teşebbüsü”, “Yetkili Makam” ve “Uluslararası Trafik” terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşmada tanımlanmamış terimlerin, Âkit Devletlerin iç mevzuatında o dönemde öngörülen anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Âkit Devletlerden birinin vergi mevzuatındaki herhangi bir anlamın bu Devletin diğer mevzuatındaki bu terime karşı gelen anlama göre öncelik taşıdığı açıklanarak Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

Madde 4. – Mukim

Âkit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşmanın birçok maddesinde doğrudan doğruya “mukim” kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzel kişiler arasında ayırım yapılmaksızın, bu Anlaşmanın amaçları bakımından; ev, ikametgâh, kurulaşılacak yer, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi mukim addedilmekte ve bu terimin aynı zamanda bu Devlet veya mahallî idareyi de kapsadığı belirtilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye’de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanuni veya iş merkezi Türkiye’de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuzda tam bir paralellik sağlamaktadır.

2 nci fıkrada, gerçek kişilerin 1 inci fıkrada belirtilen kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi olması halinde, bu kişilerin hangi kutsal kullanılmak suretiyle yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

3 üncü fıkrada ise, gerçek kişiler dışında kalan kişilerin her iki Devletin de mukimi olması halinde, mukimliğin tayininde bu kişilerin kurumlaştığı yerin esas alınacağını hükme bağlamıştır.

Madde 5. — İşyeri

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde ticari kazancın vergilendirileceği Âkit Devletin belirlenmesi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticari kazancın Türkiye’de elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye’de işyerinin bulunması veya daimi temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır.

Aynı şekilde, Anlaşmanın 7 nci maddesinde de yalnızca işyerine atfedilebilen ticari kazancın kaynak devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir.

6 fıkra halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir işyerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkrada, “işyeri” teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkrada ise, kapsama özellikle giren işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar : yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atelye, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer yerlerdir.

Bu fıkrada ayrıca, süresi oniki ayı aşan inşaat şantiyesi, yapım veya kurma projesi faaliyetlerinin bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

3 üncü fıkrada, işyeri kapsamı dışında kalan hususlar belirtilmiştir.

4 üncü fıkrada, daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 3 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlı olmadıkça temsil ettiği teşebbüs, bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Fakat, işe ilişkin sabit bir yerden 3 üncü fıkra hükmü çerçevesinde yürütülen faaliyetler bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde gösterilmeyip, her ikisi de “işyeri” maddesinde kavrandığından, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanununun dar mükelleflerin ticari kazançlarının Türkiye’de vergilendirilmesine imkân tanıyan daimi temsilcilğe ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

5 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir acenta vasıtasıyla yürütmesi halinde, işyerinin var sayılmayacağını öngörmektedir.

6 nci fıkrada ise, iki ayrı Âkit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğeri için bir işyeri oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 6. — Gayrimenkul Varlıklardan Elde Edilen Gelir

Bu madde, yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu da (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir) kapsamına dahil etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirlerin vergileme hakkı, gayrimenkulün bulunduğu Âkit Devlete bırakılmaktadır.

2 nci fıkra, gayrimenkul varlık teriminin tanımı ile ilgilidir.

3 üncü fıkrada, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanılması, kiralanması veya başka bir suretle kullanılımından elde edilen gelire 1 inci fıkra hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada ise, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

Madde 7. – Ticari Kazançlar

Bu maddenin 1 inci fıkrası, ticari kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticari kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak, faaliyetin diğer Âkit Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülmesi halinde, kazancın, sadece bu işyerine atfedilebilen kısmı diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslarla ilgilidir. Buna göre, işyeri, bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullar altında elde etmesi gereken kazanç, sözkonusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri-merkez ilişkilerinde emsâline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidilirse, olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesine göre yeni bir vergi matrahı hesaplanacak ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceğine ilişkindir,

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal ve ticari eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfolunamayacağı hakkındadır.

5 inci fıkra, ticari kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde, ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

Madde 8. – Uluslararası Taşımacılık

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette uluslararası trafik kapsamına girer türden uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Diğer bir ifade ile bu tür kazançlar kaynak Devlette vergiden istisna edilmektedir.

2 nci fıkrada, 1 inci fıkrada benimsenen prensibin, ortaklık, bağlı işletme veya uluslararası işletilen bir acentaya iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olduğu hükme bağlanmıştır.

Madde 9. – Bağımlı Teşebbüsler

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, birbirleriyle bağımlı olan teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere kıyasla farklı ticari ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde, Âkit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, birbirine bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olacak fiyatlardan sapmaları halinde, vergi ziyanına uğrayan Âkit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda, diğer Devletin kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüste yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkrada düzenlenmiştir.

Madde 10. – Temettüler

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgilidir. Temettü gelirlerinin, esas itibarıyla, temettü gelirini elde edenin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilmesi öngörülmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu yani temettülerin doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, temettünün gerçek lehtarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise alınacak vergi, temettü ödeyen şirketin sermayesine en az % 25 oranında iştirak eden şirketler için % 10 u, diğer bütün durumlarda % 15 i aşamayacaktır.

3 üncü fıkra, temettü teriminin tanımı ile ilgilidir.

4 ücü fıkrada, işyeri kazancının 7 nci madde (ticari kazanç) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasının (b) bendine göre de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin 6 (b) numaralı bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkra, temettü lehdarının temettü dağıtan şirketin mukim olduğu Âkit Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettüleriyle bu işyeri arasında etkin bir bağlantı bulunması halinde, sözkonusu temettülerin bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğine ilişkindir. Bu gibi hallerde, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11. — Faiz

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesinde genel ilkeyi öngörmektedir. buna göre, faizi vergilendirme hakkı, lehdarın mukim olduğu Âkit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkrada faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azami % 10 vergi alma hakkı tanınacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkra, Türkiye Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasına ve Türkiye İhracat Kredi Bankasına ödenen faizler ile, Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümetine, Beyaz Rusya Ulusal Bankasına ödenen faizlerin karşılıklı olarak vergiden muaf tutulacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkrada, faiz teriminin tanımı yapılmıştır.

5 inci fıkra, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

6 ncı fıkra, faiz gelirlerinin nerede bir Âkit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, ödeyicinin Devlet, mahallî idare, mukim veya bu Devlette bulunan bir işyeri veya sabit yer olması halinde, sözkonusu faizin bu Âkit Devlette elde edildiği kabul edilecektir.

7 nci fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre, muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyici ile faiz lehdarı ve her ikisiyle başka bir kişi olarak belirlenmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla ödenen kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşmanın diğer hükümleri dikkate alınarak Âkit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12. — Gayrimaddi Hak Bedelleri

1 inci fıkra, vergilemede genel ilkeyi öngörmekte; vergileme hakkını, ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği Devlete de %10 u aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, gayrimaddi hak bedellerinin tanımı ile ilgilidir.

4 üncü fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 ncı fıkralarda, faizde olduğu gibi, gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceği ile ilgili özel hükümler öngörülmektedir.

Madde 13. – Varlıkların Elden Çıkarılmasından Doğan Kazançlar

1 inci fıkrada, 6 nci maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

Bir işyerinin aktifine dahil olan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançları vergileme hakkının, bu işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlete tanındığı, 2 nci fıkrada hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen uçak ve kara nakil vasıtaları ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların satışından elde edilen kazançların, yalnızca uçak ve kara nakil vasıtalarını işleten teşebbüsün mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkrada, bu maddenin diğer fıkralarında sayılanların dışında kalan varlıkların satışından doğan kazançların, sözkonusu varlıkları elden çıkartanların mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilmesini, bununla beraber bu varlıkların iktisap tarihinden itibaren 1 yıl içinde elden çıkartılmasından doğan değer artış kazançlarının ise gelirin elde edildiği kaynak Devlette de vergilendirilebileceğini öngörülmektedir.

Madde 14.– Serbest Meslek Faaliyetleri

Maddenin 1 inci fıkrasında, serbest meslek kazançlarının kazancı elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Bununla beraber, bu kişinin serbest meslek faaliyetlerini, diğer Âkit Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak yürütmesi halinde, sözkonusu sabit yerden elde edilen kazançların kaynak Devlette de vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada, “serbest meslek faaliyetleri” teriminin 3 üncü fıkrada ise “sabit yer” teriminin tanımını yapmıştır.

Madde 15. – Bağımlı Faaliyetler

1 inci fıkrada, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Fıkraya göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi şartıyla bir Âkit Devlet mukimince elde edilen ücretler mukim Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak sözkonusu genel kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğretmenler ve öğrenciler 15 inci maddeye göre değil; kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için öngörülen bu şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Âkit Devlet mukiminin bu Devlette herhangi bir 12 aylık dönemde bir veya birkaç seferde toplam 183 günden fazla kalması veya ücret ödemesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması yada sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu işyerinden veya sabit yerden yapılması durumunda, elde edilen ücretler kaynak Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkrada Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasının (g) bendinde bahsedilen faaliyetlerde istihdam edilen kişilerin elde ettikleri gelir ile bir Âkit teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen, uçak veya kara nakil vasıtasında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerinin, diğer Devlette vergilendilemeyeceği öngörülmektedir.

Madde 16. – Müdürlere Yapılan Ödemeler

Söz konusu maddede, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulunun veya benzeri bir organın üyesi olması sıfatıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin şirketin mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

Madde 17. – Sanatçı ve Sporcular

1 inci fıkra, bir Âkit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların iştiğal konularıyla ilgili şahsi faaliyetlerinden dolayı diğer Âkit Devlete elde ettikleri gelirlerin bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Âkit Devlette vergilendirilebileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetlerini ve bağımlı faaliyetleri (ücretler) düzenleyen 14 ve 15 inci maddelerin hükümleri, sanatçı ve sporcular açısından geçerli kabul edilmeyecek; vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların iştiğal konularıyla ilgili faaliyetlerinden doğan gelirlerin sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de bir başka gerçek veya tüzel kişiye yönelmesi halinde de vergilemenin faaliyetin icra edildiği Devlette yapılacağını belirlemektedir. Ancak, böyle bir durumda, ticari kazançların, serbest meslek kazançlarının ve bağımlı faaliyetlerin (ücretlerin) vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşmanın 7, 14 ve 15 inci maddelerindeki hükümler dikkate alınmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

3 üncü fıkra, bir Âkit Devlette icra edilen ve diğer Âkit Devletin veya mahallî idaresinin kamusal fonlarından desteklenen veya Âkit Devletler arasındaki kültürel veya sportif işbirliği anlaşması çerçevesinde icra edilen sanatsal ve sportif faaliyetlerden elde edilen gelire 1 ve 2 nci fıkra hükümlerinin uygulanacağını öngörmektedir.

Madde 18. – Emekli Maaşları

1 inci fıkrada, geçmiş hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemelerin, bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir. Diğer Âkit Devletin, kanunla kurulan sosyal sigorta fonlarından gelir elde eden gerçek kişilerin yalnızca kaynak Devlette vergilendirileceği ise 2 nci fıkrada belirtilmiştir.

Madde 19. – Kamu Hizmeti

1 inci fıkra kamu görevi karşılığı yapılan emekli maaşı dışında kalan ödemelerin yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

Bununla beraber sözkonusu gerçek kişinin diğer Âkit Devletin mukimi olması halinde sözkonusu ücret, ücreti ödeyen Devlet değil, fakat yalnız diğer Âkit Devlet tarafından vergilendirilecektir. Ancak, bunun için bu kişinin bu diğer Devletin vatandaşı olması ve yalnızca hizmet sunmak için bu diğer Devletin mukimi durumuna geçmemiş olması şarttır.

2 nci fıkra kamu görevi karşılığında bağlanan emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

– Bununla beraber, sözkonusu gerçek kişinin diğer Âkit Devletin mukimi ve vatandaşı olması halinde sözkonusu emekli maaşı, emekli maaşını ödeyen Devlet değil, fakat yalnız diğer Âkit Devlet tarafından vergilendirilebilecektir.

3 üncü fıkra, kamu iktisadi kuruluşlarında çalışanlar hakkında bu madde hükmünün değil, fakat 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümlerinin uygulanacağını öngörmektedir.

Madde 20. – Öğretmen ve Öğrenciler

1 inci fıkrada, öğrenci veya stajyerlere öğrenim veya mesleki eğitimde buldukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırları hükme bağlanmaktadır. Buna göre, öğrenci veya stajyer-

ler, yalnızca geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılayan ve buldukları Devletin dışındaki kaynaklardan sağlanan paralar dolayısıyla öğrenim gördükleri veya staj yaptıkları Âkit Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkrada öğretmen veya öğretim üyelerinin iki yılı aşmayan bir süre diğer Devlette yapmış oldukları öğretim veya bilimsel araştırma karşılığındaki kişisel hizmetleri dolayısıyla bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettikleri gelirlerin, bu Devlette vergiden istisna edileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 21. – Diğer Gelirler

1 inci fıkrada, nerede doğarsa doğsun, bir Âkit Devlet mukimi tarafından elde edilen ve Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, geliri elde eden kişinin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada ise, 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında bahsedilen gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirler hariç olmak üzere, diğer Âkit Devlette bulunan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Âkit Devlet mukiminin, bu işyeri vasıtasıyla geliri doğuran bir hak veya varlıktan elde ettiği gelire bu maddenin 1 inci fıkraya hükümlerinin uygulanmayacağı, sözkonusu gelirin 7 nci maddede hükümlerine göre vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

Madde 22. – Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi

Madde çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkindir.

1 inci fıkrada Türkiye’de mukim olan bir başka deyişle Türkiye’de tam mükellef statüsünde olan gerçek kişilerin ve kurumların, çifte vergilendirilmelerinin nasıl önleneceği düzenlenmiştir.

Fıkranın a) bendine göre b) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bir Türkiye mukiminin Beyaz Rusya’da gelir elde etmesi halinde Türkiye’nin bu geliri vergiden muaf tutacağı, ancak bu kişinin geriye kalan gelirlerine ilişkin verginin hesaplanması sırasında bu muaf tutulan gelirin de dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır.

Fıkranın (b) bendinde ise yine bir Türkiye mukiminin, Anlaşmanın faiz, gayrimaddi hak bedeli ve temettümlere ilişkin 10, 11, 12 nci maddeleri ile varlıkların elden çıkartılmasından doğan kazançlara ilişkin 13 üncü maddesinin 4 üncü fıkrası kapsamında Beyaz Rusya’da vergilendirilebilir bir gelir elde etmesi durumunda, Türkiye’nin bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Beyaz Rusya’da ödediği verginin mahsup edileceği hükme bağlanmaktadır.

2 nci fıkrada Beyaz Rusya mukimleri için Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının nasıl önleneceği düzenlenmiştir.

Sözkonusu fıkrada, bir Beyaz Rusya mukiminin Türkiye’de gelir elde etmesi halinde, Beyaz Rusya’nın bu mukiminin gelirine isabet eden vergiden, Türkiye’de gelir üzerinden ödediği verginin mahsup edileceği ve her halükarda bu mahsubun mahsuptan önce hesaplanan gelir vergisi miktarını aşmayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 23. – Ayrım Yapılmaması

Maddenin 1 inci fıkrasında, bir Âkit Devletin vatandaşlarına, diğer Âkit Devlette, o Devletin aynı koşullara sahip vatandaşlarına kıyasla daha değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı olarak mükellefiyetlere mukimlik açısından tabi tutulmayacakları öngörülmüştür.

2 nci fıkrada, teşebbüslerin diğer Âkit Devlette sahip oldukları işyerinden bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine kıyasla daha ağır bir vergilemeye tabi tutulmayacakları öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada teşebbüslerin dar mükelleflerine yaptıkları faiz, gayrimaddi hak bedeli ve benzeri ödemelerin tam mükelleflere ödenmiş gibi gider kaydedilebileceği hükme bağlanmıştır. Ancak 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller bu kapsama dahil değildir.

4 üncü fıkrada, ayırım yapmama prensibinin, bir Âkit Devletin bir veya birkaç mukimi tarafından doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen ya da tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen diğer Âkit Devlet teşebbüsleri için de geçerli olduğu belirtilmektedir.

5 inci fıkrada, Âkit Devletlerin kendi mukimlerine şahsi ve ailevi durumları dolayısıyla uyguladıkları şahsi indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini, diğer Devletin mukimlerine uygulama mecburiyeti altında olmadıklarını hükme bağlamaktadır.

Madde 24. – Karşılıklı Anlaşma Usulü

Maddenin ilk iki fıkrası, bir Âkit Devlet mukiminin, taraf Devletlerden herhangi birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi açısından bu Anlaşma hükümlerine uygun olmayan sonuçlar yarattığı veya yaratacağı kanaatine varması halinde sorunun nasıl çözümleneceğini hükme bağlamaktadır.

1 inci fıkraya göre, bu kişi durumunu, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına veya bu kişinin durumunun 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşmesi halinde vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arz edilebileceği hüküm altına alınmıştır.

2 nci fıkraya göre, kendisine başvuruda bulunan yetkili makam sorunu kendisi çözemezse, diğer Devletin yetkili makamlarıyla karşılıklı anlaşmaya varmak için gayret gösterecektir.

Maddenin 3 üncü fıkrasında, yetkili makamların bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan sorunların çözümü için karşılıklı anlaşma usulünü kullanabilecekleri, 4 üncü fıkrada ise karşılıklı anlaşmanın ne şekilde yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 25. – Bilgi Değişimi

Bu Anlaşmanın tam anlamıyla uygulanabilmesi için iki Âkit Devletin vergi idareleri arasında gerekli hallerde yakın işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu maddede, Âkit Devletlerin hangi hallerde bilgi değişiminde bulunacakları, elde edilen bilgilerin kimlere verilebileceği ve bilgi değişiminin sınırları ele alınmıştır.

Madde 26. – Diplomat Hüviyetindeki Memurlar ve Konsolosluk Memurları

Bu maddede diplomatlar ve konsolosluk memurlarının Devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

Madde 27. – Yürürlüğe Girme

Bu maddede, Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve vergiler açısından ne zaman hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Buna göre, Anlaşma Âkit Devletlerin herbirinin, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli kanunî işlemlerin tamamlandığını birbirlerine bildirmelerini müteakip, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı gün yürürlüğe girecek ve hükümleri kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; bu vergilerin dışında kalan vergiler için ise Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının ilk günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılı için uygulanacaktır.

Madde 28. – Yürürlükten Kalkma

Maddede, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağı belirtilmekte ve Âkit Devletlerden herbirinin Anlaşmayı, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği yılı izleyen beş yıllık sürenin bitiminden sonra fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebileceği ve fesih halinin her iki Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceğini açıklamaktadır.

PROTOKOL HÜKÜMLERİNİN GEREKÇESİ

Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan ve Anlaşma maddelerinden sonra yer alan Protokol 3 fıkradan ibarettir.

Fıkra 1 : Anlaşmanın 4 üncü maddesinin 1 inci fıkrasıyla ilgilidir. Fıkroda, “kurumlaşılacak yer” teriminin Türkiye açısından Türk Ticaret Kanununa göre tescil edilen “kanuni merkez” olarak anlaşılacağı kaydedilmiştir.

Fıkra 2 : Anlaşmanın 6 ncı maddesinin 2 nci fıkrasıyla ilgilidir. Fıkroda, “gayrimenkul varlık” teriminin, her halükarda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçlar ve hayvanları (balık üretim ve yetiştiriciliği dahil), özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocakları, kaynak ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan her tür ödemeler üzerindeki hakları kapsayacağı belirtilmiş ve bu hükmün, uygun değişikliklerin Beyaz Rusya Kanunlarında yapılmasına kadar bu Devlette yalnızca kendi kanunlarında yer alan kısmıyla uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Fıkra 3 : Anlaşmanın 10 uncu maddesinin 3 üncü fıkrasıyla ilgilidir. Fıkroda, “temettü” kavramını içine giren gelirlerin Türkiye açısından intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden elde edilen gelirler ile yatırım fonu ile yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri ifade ettiği belirtilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

Esas No : 1/545

Karar No : 80

31.1.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanarak, Bakanlar Kurulunca 9.12.1996 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 10.12.1996 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuza, esas komisyon olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 30.1.1997 tarihinde yaptığı 39 uncu Birleşiminde, Hükümeti temsilen Çevre Bakanı başkanlığında, Dışişleri ve Maliye Bakanlıkları ile Hazine Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip, görüşülmüştür.

– Bilindiği gibi, çağdaş dünyanın en önemli özelliklerinden biri, ülkeler arasındaki mal, sermaye ve emek akışının giderek yoğunlaşması nedeniyle ortaya çıkan ekonomiler arası etkileşimdir. Yabancı sermayeli şirketlerin kuruluşu, holdinglerin bünyelerindeki şirketleri dünyanın dört bir tarafına yayması, şirketlerin yabancı ülkelerde şube oluşturmaları, alacaklısı ve borçlusunu farklı ül-

kelerde bulunan kredi ilişkilerinin yoğunlaşması gibi hususlar sermayenin sınır ötesi hareketlerinden kaynaklanmaktadır. Kişi ve kuruluşların birden fazla devlette gelir elde etmeleri dolayısıyla, gelirlerden kaynaklanan verginin hangi devlette vergilendirileceğinin önemli bir sorun olarak ortaya çıkması da bu tablonun doğal sonucudur.

Beyaz Rusya Cumhuriyeti, ekonomik ve ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir devlettir. Türkiye Cumhuriyeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Söz konusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde, çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü bu nedenle önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti arasında 24 Temmuz 1996 tarihinde Ankara'da "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" ve Eki Protokol imzalanmıştır.

Anlaşma ile; vergileme hakkının gelir unsurları itibariyle ikamet veya kaynak devletlerden birine bırakılması, bu mümkün olmazsa iki devlet arasında paylaşılması suretiyle kişilerin aynı gelir veya servet üzerinden iki devlette birden vergilendirilmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu suretle, karşılıklı olarak her iki ülke, Âkit Devlet yatırımcıları için daha güvenli ve cazip hale gelecek, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketleri gelişecek, bu durum her iki ülkenin de refahına katkıda bulunacaktır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Vergi kanunlarına istisna getiren ve malî hükümler taşıyan uluslararası anlaşmaların; esas komisyon olarak Dışişleri Komisyonuna, tali komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmesinin; teamüle ve mevzuata uygun olmadığı, vergi kanunlarının görüşülmesinde esas komisyon olan Komisyonumuzun, bu kanunlara istisna getiren kanunlarda tali komisyon olmasının kanunların bütünlüğünü bozucu ve çelişkili nitelikte olduğu,

- Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak anlaşmaların sunuş yazılarını hazırlama görevinin, 31.5.1963 tarihli ve 244 sayılı Kanun gereğince Dışişleri Bakanlığına verildiği, sözkonusu anlaşmaların yine aynı Kanun hükümleri uyarınca Dışişleri Bakanlığınca yürütüldüğü, içeriğinin ise ilgili kurum veya kuruluşca hazırlandığı, ayrıca Türkiye Cumhuriyeti adına yapılan anlaşmaları milletlerarası kurullarda tescil ettirmek ve yapılmış veya yapılacak anlaşmaların resmî sicilini tutmakla da Dışişleri Bakanlığının görevlendirildiği, dış siyasetin gereği olarak, dış ilişkilerle ilgili konularda bütünlük sağlamak açısından, sözkonusu anlaşmalarda Dışişleri Komisyonunun esas komisyon olarak değerlendirilmesi, konunun içeriği ile ilgili komisyonun ise tali komisyon olması, ancak tali komisyonun mutlaka görüş beyan etmesinin de zorunlu hale getirilmesi gerektiği,

Şeklinde görüşler dile getirilmiştir.

Diğer taraftan, kamu harcama veya gelirlerinde artış veya azalış gerektiren kanun tasarısı veya tekliflerinin veyahut sadece belli maddeleri bu niteliği taşıyan tasarı veya tekliflerin, Komisyonumuza tali komisyon olarak havale edilmiş olsalar dahi, bu konuya ilişkin mütalaamızın mutlak surette alınmasının gerektiği, ayrıca tali komisyonlara görüş bildirme zorunluluğu ile İçtüzükte öngörülen görüş bildirme süresine biraz daha esneklik kazandıracak, İçtüzük değişikliklerine gidilmesinde yarar bulunduğu ifade edilmiştir.

Yukarıda özetlenen görüşmeler sonucunda, tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerinin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının; sözkonusu Anlaşma ve Eki Protokolün onaylanmasının uygun bulunmasına dair 1 inci maddesi, yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 ve 3 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
İ. Ertan Yülek
Adana
Bu rapor sözcüleri
Azmi Ateş
İstanbul
Üye
Alaattin Sever Aydın
Batman
Üye
Nevfel Şahin
Çanakkale
Üye
Hüseyin Yayla
Hatay
Üye
Turhan Arıncı
İzmir
Üye
Fethi Acar
Kastamonu
Üye
Mustafa Ünalı
Konya
(İmzada bulunamadı)
Üye
Nezir Aydın
Sakarya
Üye
Kemalettin Göktaş
Trabzon

Başkan V.
Mustafa Çiloğlu
Burdur
Üye
İlhan Aküzüm
Ankara
Üye
Necmi Hoşver
Bolu
Üye
Aslan Polat
Erzurum
Üye
Algan Hacaloğlu
İstanbul
Üye
Zeki Karabayır
Kars
Üye
Nurettin Kaldırımçı
Kayseri
Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Musa Uzunkaya
Samsun
Üye
Yıldırım Aktürk
Uşak

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışişleri Komisyonu

Esas No : 1/545

Karar No : 55

21.2.1997

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 20 Şubat 1997 tarihli 9 uncu Birleşiminde Dışişleri Bakanlığı ile Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesini önlem amacını taşıyan Tasarı Komisyonumuzca uygun bulunarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Sözcü
Cefi Jozef Kamhi
İstanbul
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
Ali Rahmi Beyreli
Bursa
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul
Üye
Hüseyin Kansu
İstanbul
Üye
Haluk Yıldız
Kastamonu
Üye
Abdullah Gencer
Konya

Katip
Cevdet Akçalı
Adana
Üye
Arif Ahmet Denizolgun
Antalya
Üye
Hikmet Çetin
Gaziantep
Üye
Hasan Tekin Enerem
İstanbul
Üye
Osman Yumakoğulları
İstanbul
Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli
Üye
Yaşar Canbay
Malatya

Üye
Enis Sülün
Tekirdağ

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – 24 Temmuz 1996 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması” ve Eki Protokolün onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Prof. Dr. Necmettin Erbakan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

Prof. Dr. T. Çiller

Devlet Bakanı

N. Ercan

Devlet Bakanı

I. Saygın

Devlet Bakanı

N. Kurt

Devlet Bakanı

N. K. Zeybek

Devlet Bakanı

M. S. Ensarioğlu

Devlet Bakanı

B. Aksoy

Devlet Bakanı

H. U. Söylemez

Devlet Bakanı

A. Yılmaz

Devlet Bakanı

B. Şeker

Adalet Bakanı

Ş. Kazan

İçişleri Bakanı

M. Ağar

Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. M. Sağlık

Sağlık Bakanı

Y. Aktuna

Tarım ve Köyşleri Bakanı

M. Demirci

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Y. Erez

Kültür Bakanı V.

S. Tekir

Orman Bakanı

M. H. Dağlı

Devlet Bakanı

F. Adak

Devlet Bakanı

Doç. Dr. A. Gül

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Tekir

Devlet Bakanı

M. Altunsoy

Devlet Bakanı

L. Esengün

Devlet Bakanı

A. C. Tunç

Devlet Bakanı

G. Dağdaş

Devlet Bakanı

T. R. Güneri

Devlet Bakanı

Prof. Dr. S. Günbey

Devlet Bakanı

Dr. A. Demircan

Millî Savunma Bakanı

T. Tayan

Maliye Bakanı

Doç. Dr. A. Şener

Bay. ve İskân Bakanı

C. Ayhan

Ulaştırma Bakanı

Ö. Barutçu

Çal. ve Sos. Güv. Bakanı

N. Çelik

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı V.

F. Adak

Turizm Bakanı

B. Yiücel

Çevre Bakanı

M. Z. Tokar

DIŐIŐLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. – Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. – Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. – Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BEYAZ RUSYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ
ÖNLEME ANLAŞMASI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE BEYAZ RUSYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir Anlaşma yapmak isteğiyle,
AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR :

Madde 1

KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

Bu Anlaşma Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Madde 2

KAVRANAN VERGİLER

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Âkit Devlet veya mahallî idareler adına gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin veya maaşın toplam tutarı üzerinden teşebbüsler tarafından ödenen vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir ve ya gelir unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle :

a) Türkiye'de :

i) Gelir vergisi;

ii) Kurumlar vergisi;

iii) Gelir vergisi ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı;

(Bundan böyle "Türk Vergisi" olarak bahsedilecektir).

b) Beyaz Rusya'da :

i) Tüzel kişilerin gelir ve kazançları üzerinden alınan vergi;

ii) Gerçek kişilerden alınan gelir vergisi;

(Bundan böyle "Beyaz Rusya Vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Bu Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Âkit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

Madde 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları yönünden, metin aksini öngörmedikçe :

a) i) "Türkiye" terimi, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amacıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;

ii) "Beyaz Rusya" terimi, Beyaz Rusya Cumhuriyetini ifade eder ve coğrafi anlamda kullanıldığında, uluslararası hukuka göre egemenlik haklarını ve yargı yetkisini kullandığı Beyaz Rusya Cumhuriyeti topraklarını kapsamına alır;

b) “Bir Âkit Devlet” ve “diğer Âkit Devlet” terimleri, metnin gereğine göre, Türkiye veya Beyaz Rusya anlamına gelir;

c) “Vergi” terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan herhangi bir vergi anlamına gelir;

d) “Kişi” terimi, bir gerçek kişi, bir şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluş anlamına gelir;

e) “Şirket” terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir ve Beyaz Rusya yönünden kazanç ve gelirleri üzerinden vergiye tabi olan sermaye ortaklıklarını, limited ortaklıkları veya diğer herhangi bir hükmi şahsı veya ortaklığı kapsamına alır;

f) “Vatandaş” terimi :

i) Bir Âkit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi;

ii) Bir Âkit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir hükmi şahsı, ortaklığı veya derneği ifade eder;

g) “Bir Âkit Devletin teşebbüsü” ve “diğer Âkit Devletin teşebbüsü” terimleri sırasıyla, bir Âkit Devletin bir mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Âkit Devletin bir mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;

h) “Yetkili makam” terimi :

i) Türkiye’de, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini; ve

ii) Beyaz Rusya’da, Beyaz Rusya Cumhuriyeti Bakanlar Kuruluna bağlı Ana Devlet Vergi İdaresini veya onun yetkili temsilcisini ifade eder.

i) “Uluslararası trafik” terimi, bir Âkit Devlet mukimi bir teşebbüs tarafından yalnızca diğer Âkit Devletin sınırları içinde gerçekleştirilen uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliği hariç, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan herhangi bir taşımacılığı ifade eder.

2) Bir Âkit Devletin bu Anlaşmayı uygulaması bakımından, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmanın uygulanacağı vergilerin amaçları yönünden, o dönemde bu Devletin mevzuatında öngörülen anlamı taşıyacak; bu Devletin uygulanan vergi mevzuatındaki herhangi bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime karşılık gelen anlama göre öncelik taşıyacaktır.

Madde 4

MUKİM

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, “bir Âkit Devletin mukimi” terimi, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikâmetgâh, kurumlaşan yer, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan kişi anlamına gelir ve aynı zamanda bu Devlet veya mahallî idareyi de içerir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Âkit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki kurallara göre belirlenecektir :

a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir (hayati menfaatlerin merkezi);

b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezini yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi yalnızca kalmayı âdet edindiği evin bulunduğu Âkit Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir;

c) Eğer kişinin her iki Âkit Devlette de kalmayı âdet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı bulunduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir;

d) Eğer her iki Devlet de bu kişinin kendi vatandaşı olduğunu veya aksine her ikisinin de vatandaşı olmadığını düşünürse, Âkit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı Anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Âkit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi kurumlaştığı yerin bulunduğu Âkit Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir.

Madde 5

İŞYERİ

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır :

a) Yönetim yeri;

b) Şube;

c) Büro;

d) Fabrika;

e) Atelye;

f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer, ve

g) 12 ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapım veya kurma projesi.

3. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir :

a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticari eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;

b) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;

c) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının yalnızca bir başka teşebbüse işlettirilmesi amacıyla elde tutulması;

d) İşe ilişkin sabit bir yerin yalnızca teşebbüs için mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;

e) İşe ilişkin sabit bir yerin teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yapılması amacıyla elde tutulması;

f) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca a) ile e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması şarttır.

4. 1 inci ve 2 nci fıkraların hükümleriyle bağlı kalınmaksızın bir kişi -5 inci fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki acente dışında- bir teşebbüs namına hareket ederek, bir Âkit Devlette teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini mutaden kullanırsa sözkonusu kişinin faaliyetleri 3 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, bu teşebbüs, bu Devlette bu kişinin teşebbüs için gerçekleştirdiği her türlü faaliyet dolayısıyla bir işyerine sahip kabul edilecektir. Ancak, anılan 3 üncü fıkra hükmü çerçevesinde işe ilişkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler bu fıkra hükümleri uyarınca bu yeri bir işyeri haline getirmeyecektir.

5. Bir teşebbüs, diğer Âkit Devlette işlerini yalnızca bir simsar, bir genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için, bu Devlette bir işyerine sahip kabul olunmayacaktır; şu kadar ki, bu kişilerin kendi işlerine olağan şekilde hareket etmeleri şarttır.

6. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket, diğer Âkit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan bir şirketi (bir işyeri vasıtasıyla veya diğer bir şekilde) kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse, bu şirketlerden herhangi biri diğeri için bir işyeri oluşturmayacaktır.

Madde 6

GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

1. Bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, sözkonusu varlığın bulunduğu Âkit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Gemiler, vapurlar ve uçaklar gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

Madde 7

TİCARİ KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları bu diğer Devlette, sadece işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsü diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa bu taktirde bu işyerine, her iki Âkit Devlette de aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüsten ne miktarda bir ticari kazanç elde etmesi beklenecekse aynı miktarda bir kazanç atfedilecektir.

3. İşyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya satın alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın başka maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığında, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

Madde 8

ULUSLARARASI TAŞIMACILIK

1. Bir Âkit Devlet teşebbüsün uluslararası trafikte uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazanç, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

Madde 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Âkit Devlet teşebbüsü, doğrudan veya dolaylı olarak diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya

b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Âkit Devlet teşebbüsünün ve diğer Âkit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenebilir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devletin kendi teşebbüslerinden birinin kazancına dahil ettiği ve vergilediği kazanç, diğer Âkit Devlette vergilendirilen bu diğer Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, eğer diğer Devlet bu düzeltmenin hukuki olduğu kanaatine varırsa, sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Âkit Devletlerin yetkili makamları birbirlerine danışacaklardır.

Madde 10

TEMETTÜLER

1. Bir Âkit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu temettüler, aynı zamanda temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Âkit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi aşağıdaki oranları aşmayacaktır.

a) Temettü elde eden, temettüyü ödeyen şirketin sermayesinin doğrudan doğruya en az yüzde 25 ini elinde tutan bir şirket ise (ortaklıklar hariç) gayrisafi temettü tutarının yüzde 10 u

b) Tüm diğer durumlarda gayrisafi temettü tutarının yüzde 15 i

3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazanca katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirler ile dağıtım yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer haklardan elde edilen gelirleri kapsar.

4. Diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Âkit Devletin bir şirketinin kazancı, 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım bu maddenin 2 (b) fıkrasına uygun işyerinin bulunduğu Âkit Devlette vergilendirilebilir.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan temettünün gerçek lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu temettü elde ediş olayı ile bu işyeri arasında önemli bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 11

FAİZ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber bu faiz, elde edildiği Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise; bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın :

a) Beyaz Rusya'da doğan ve Türkiye Hükümetine veya Türkiye Merkez Bankasına (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası) ödenen faizler Beyaz Rusya vergisinden istisna edilecektir;

b) Türkiye'de doğan ve Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti ve Beyaz Rusya Ulusal Bankasına ödenen faizler Türk vergisinden istisna edilecektir;

c) Beyaz Rusya'da doğan ve sınai, ticari, tıbbi veya bilimsel teçhizatın elde edilmesini finanse etmeye yönelik borç ve krediler dolayısıyla Türk Eximbanka ödenen faizler Belarus vergisinden istisna edilecektir.

4. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancına katılma hakkını tanısın tanımasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle devlet tahvillerinden, tahvillerden veya bonolardan elde edilen gelirleri ifade eder.

5. Bir Âkit Devlet mukimi olan faizin gerçek lehdarı, faizin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri arasında önemli bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

6. Bir Devletin kendisi, mahalli idaresi veya mukimi tarafından ödenen faizin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu faizin işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

7. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ödemelerin ilave kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

Madde 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Âkit Devlette doğan ve diğer Âkit Devleti bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri, elde edildikleri Âkit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı diğer Âkit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10'unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon yayınlarında kullanılan kayıtlar dahil olmak üzere, edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin kullanımı veya kullanım hakkı veya sınai, ticari veya bilimsel teçhizatını veya ulaşım araçlarının veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin kullanımı veya kullanma hakkı karşılığında elde edilen her türlü ödemeleri kapsar.

4. Bir Âkit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdarı, sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Âkit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa ve sözkonusu bedelin öndendiği hak veya varlık ile bu işyeri arasında önemli bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Devletin kendisi, mahallî idaresi veya mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelinin ödeyen kişi, bir Âkit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Âkit Devlette gayrimaddi hak bedelinin ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyeri veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu işyeri veya sabit yerden kaynaklandığında, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Âkit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştuğunda, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ödemelerin ilave kısmı, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Âkit Devletin mevzuatı uyarınca vergilendirilecektir.

Madde 13

VARLIKLARIN ELDEN ÇIKARILMASINDAN DOĞAN KAZANÇLAR

1. Bir Âkit Devlet mukimince, diğer Âkit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyerinin ticari varlığına dahil gayrimenkul varlık dışındaki varlıkların veya bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullanıldığı bir sabit yere ait gayrimenkul varlık dışındaki varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu işyerinin veya sabit yerin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir Âkit Devlet teşebbüsünce, uluslararası trafikte işletilen uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili gayrimenkul varlık dışındaki varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkarmanın mukim olduğu Âkit Devlette vergilendirilebilecektir. Bu-

nunla birlikte, bir önceki cümlede bahsedilen ve diğer Âkit Devletten elde edilen kazançlar, iktisat ve elden çıkarma arasındaki süre bir yılı aşmadığı takdirde diğer Âkit Devlette vergilendirilebilecektir.

Madde 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, serbest meslek faaliyetleri veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetler dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Âkit Devlette faaliyetlerini icra etmek için sürekli kullanabileceği sabit bir yere olmadıkça yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer kişi böyle bir sabit yere sahip ise yalnızca bu sabit yere atfedilebilir gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. “Serbest meslek faaliyetleri” terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanı sıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini de kapsamına alır.

3. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, “sabit yer” terimi, bir gerçek kişinin serbest meslek faaliyetlerini kısmen veya tamamen yürüttüğü sabit yer anlamında gelir.

Madde 15

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler, bu hizmet diğer Âkit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen sözkonusu gelir bu diğer Devlette de vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer :

a) Gelir elde eden kişi, diğer Devlette ilgili takvim yılı içinde başlayan veya biten herhangi bir 12 aylık dönemde bir yada bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve

b) Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve

c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyeri veya sabit yerden yapılmazsa yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimince diğer Âkit Devlette icra edilen bir çalışma karşılığında elde edilen ücret ve diğer gelirler, eğer kişilerce ifa edilen hizmet;

a) Anlaşmanın 5 inci maddesinin 2 nci fıkrasının (g) bendine ilişkin bir inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya kurma projesi ile ilgili;

b) Bir Âkit Devlet mukimi olan bir teşebbüs tarafından uluslararası trafikte işletilen bir uçak veya kara nakil vasıtasında icra edilen işlerle ilgili ise diğer Âkit Devlette vergilendirilmez.

Madde 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, diğer Âkit Devletin mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

Madde 17

SANATÇI VE SPORCULAR

1. 14 üncü ve 15 inci maddelerin hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan tiyatro, sinema, radyo veya televizyon sanatçısı gibi bir sanatçı veya bir müzisyen veya bir sporcunun diğer Âkit Devlette icra ettiği bu nitelikteki şahsi faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bir sanatçının ya da sporcunun icra ettiği bu nitelikteki faaliyetlerden doğan gelir, sanatçının veya sporcunun kendisine değil de bir başkasına yönelirse, bu gelir 7, 14 ve 15 inci maddelerin hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, sanatçı ya da sporcunun faaliyetlerinin icra edildiği Âkit Devlette vergilendirilebilir.

3. Bir sanatçı veya sporcunun bir Âkit Devlette icra ettiği faaliyetlerden elde ettiği gelir, bu Devlete yapılan ziyaretin tamamen diğer Âkit Devletin veya mahallî idaresinin kamusal fonlarından desteklenmesi veya faaliyetin Âkit Devletler arasındaki kültürel veya sportif işbirliği anlaşması çerçevesinde icra edilmesi halinde, bu Devlette vergiden muaf tutulacaktır.

Madde 18

EMEKLİ MAAŞLARI

1. 19 uncu maddenin 1 inci fıkrâ hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri gelirler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 1 inci fıkrâ hükümlerine bakılmaksızın, bir Âkit Devlet mukimi olan bir gerçek kişinin diğer Âkit Devletin kanunla kurulan sosyal sigorta fonlarından elde ettiği gelirler yalnızca bu diğer Devlette vergilendirilecektir.

Madde 19

KAMU HİZMETİ

1. a) Bir Âkit Devlete veya mahallî idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet veya mahallî idare tarafından yapılan, emekli maaşı dışında kalan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla birlikte, bu hizmet diğer Devlette sunulduğunda ve gerçek kişi bu Devletin bir mukimi olduğunda, sözkonusu maaş, ücret ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu diğer Âkit Devlette vergilendirilecektir. Ancak bu kişinin :

i) bu Devletin bir vatandaşı olması; veya

ii) yalnızca bu hizmeti ifa etmek için bu Devletin bir mukimi durumuna geçmemiş olması zorunludur.

2. a) Bir Âkit Devlete veya mahallî idaresine bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında bu Devlet veya mahallî idare tarafından veya bunlarca oluşturulan fonlardan ödenen emekli maaşları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

b) Bununla birlikte, sözkonusu gerçek kişinin bu Devletin bir mukimi ve vatandaşı olması halinde, sözkonusu emekli maaşı yalnızca bu diğer Âkit Devlette vergilendirilecektir.

3. Bir Âkit Devlet veya mahallî idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı olarak verilen hizmetlerden dolayı yapılan maaş, ücret ve diğer benzeri ödemelere ve emekli maaşlarına 15, 16, 17 ve 18 inci maddelerin hükümleri uygulanacaktır.

Madde 20

ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİLER

1. Bir Âkit Devletin vatandaşı olan ve diğer Âkit Devlette yalnızca öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bulunan bir öğrenciye veya stajyere, geçimini, öğrenimini veya mesleki eğitim masraflarını karşılamak üzere bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan yapılan ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilmeyecektir.

2. Aynı şekilde, Âkit Devletin vatandaşı olan ve diğer Âkit Devlette iki yılı aşmayan bir süre veya süreler için, öğretim veya bilimsel araştırma yapmak amacıyla bulunan bir öğretmen veya öğretim üyesinin, öğretim veya araştırma karşılığındaki kişisel hizmetleri dolayısıyla bu diğer Devlet dışındaki kaynaklardan elde ettiği gelirler, bu diğer Devlette vergiden istisna edilecektir.

Madde 21

DİĞER GELİRLER

1. Bir Âkit Devlet mukiminin, nerede doğarsa doğsun, bu Anlaşmanın daha önceki maddelerinde belirtilmeyen gelir unsurları, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.

2. 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında tanımlanan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelir hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet mukiminin diğer Âkit Devlette bulunan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunması ve sözkonusu işyeri ile geliri doğuran hak veya varlık arasında etkin bir bağ olması halinde, bu gelire 1 inci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda 7 nci madde hükümleri uygulanacaktır.

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMEİN ÖNLENMESİ

1. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir.

a) Bir Türkiye mukimi, b) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bu Anlaşma hükümlerine göre, Beyaz Rusya'da vergilendirilebilir bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu geliri vergiden muaf tutacaktır. Ancak, Türkiye, bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplarken muaf tutulan gelir sanki vergiden muaf değilmiş gibi bir vergi oranı uygulayabilir.

b) Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın 10, 11, 12 nci maddeleri ve 13 üncü maddesinin 4 üncü fıkrasına göre Beyaz Rusya'da vergilendirilebilir bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden Beyaz Rusya'da gelir üzerinden ödenen verginin mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte, bu mahsup, Beyaz Rusya'da vergilendirilebilir gelir için, mahsuptan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2. Beyaz Rusya mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir :

Bir Beyaz Rusya mukimi, bu Anlaşma hükümlerine göre, Türkiye'de vergilendirilebilir bir gelir elde ettiğinde, Beyaz Rusya bu mukimin gelirine isabet eden vergiden Türkiye'de gelir üzerinden ödenen verginin mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte, bu mahsup her halükarda Türkiye'de vergilendirilebilir gelire atfedilebilen, mahsuptan önce hesaplanan gelir vergisi miktarını aşmayacaktır.

Madde 23

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Âkit Devletin vatandaşları, diğer Âkit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere özellikle mukimlik açısından tabi tutulmayacaklardır.

2. 10 uncu maddenin 4 üncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünün diğer Âkit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Devletin aynı faaliyetleri yürüten teşebbüslerine göre daha az lehe bir vergileme ile karşı karşıya kalmayacaktır.

3. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 7 nci fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Âkit Devlet teşebbüsünce diğer Âkit Devletin bir mukimine ödenen faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, bu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesinde bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebilir.

4. Bir Âkit Devletin, diğer Âkit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından doğrudan doğruya veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, benzeri teşebbüslerin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.

5. Bu hükümler, bir Âkit Devletin kendi mukimlerine şahsî veya ailevî durumları dolayısıyla uyguladığı şahsî indirimleri, vergi ve matrah indirimlerini diğer Âkit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılacaktır.

Madde 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Âkit Devlet mukimi, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu anlaşmanın hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Âkit Devletin yetkili makamına veya bu kişinin durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Âkit Devletin yetkili makamına arzedebilir. Söz konusu müracaat, Âkit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen süre içerisinde yapılmalıdır.

2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamadığı takdirde, bu Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Âkit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.

3. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.

4. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için, kendilerinden veya temsilcilerinden meydana gelen ortak bir komisyon vasıtasıyla haberleşme de dahil olmak üzere birbirleriyle doğrudan haberleşebilirler.

Madde 25

BİLGİ DEĞİŞİMİ

1. Âkit Devletlerin yetkili makamları, bu Anlaşma hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri veya Anlaşma ile uyumsuzluk göstermediği sürece, Anlaşma kapsamına giren vergiler ile ilgili iç mevzuat hükümlerinin yürütülmesi için gerekli olan bilgileri değişime tabi tutacaklardır. Bir Âkit Devlet tarafından alınan her türlü bilgi, o Devletin kendi iç mevzuatı çerçevesinde elde ettiği bilgiler gibi gizli tutulacak ve yalnızca bu anlaşmada belirtilen vergilerin tahakkuk veya tahsil-

veya makamlara (adlî makamlar ve idarî kuruluşlar dahil) verilebilecektir. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri yalnızca bu amaçlar doğrultusunda kullanacaklardır. Bu kişi veya makamlar sözkonusu bilgileri mahkeme duruşmalarında veya adlî kararlar alınırken açıklayabilirler.

2. 1 inci fıkra hükümleri, hiçbir surette bir Âkit Devleti;

a) Kendisinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî uygulamalarına uymayacak idarî önlemler alma;

b) Kendisinin veya diğer Âkit Devletin mevzuatı veya normal idarî işlemleri çerçevesinde elde edilemeyen bilgiler sunma;

c) herhangi bir ticarî, sınaî, meslekî sırrı veya ticarî işlemi alenî hale getiren bilgileri veya aleliyeti kamu düzenine aykırı düşen bilgileri verme

yükümlülüğü altına sokacak şekilde yorumlanmayacaktır.

Madde 26

DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu Anlaşma hükümleri, diplomat hüviyetindeki memurlar ve konsolosluk memurlarının uluslararası hukukun genel kuralları ve özel anlaşma hükümleri uyarınca yararlandıkları malî ayrıcalıkları etkilemeyecektir.

Madde 27

YÜRÜRLÜĞE GİRME

1. Her bir Âkit Devlet, Bu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için kendi iç mevzuatında öngörülen işlemlerin tamamlandığını diğerine bildirecektir. Bu Anlaşma, bu bildirimlerden sonucusunun yapıldığı tarihte yürürlüğe girecektir.

2. Bu anlaşma hükümleri;

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, bu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; ve

b) Diğer vergiler yönünden, bu anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade edecektir.

Madde 28

YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Bu Anlaşma, bir Âkit Devlet tarafından feshedilinceye kadar yürürlükte kalacaktır. Âkit Devletlerden her biri, Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten sonraki beş yıllık bir sürenin bitiminden sonra başlayan herhangi bir takvim yılının sona ermesinden en az altı ay önce diplomatik yollardan yazılı fesih ihbarnamesi vermek suretiyle Anlaşmayı feshedebilir.

Bu durumda Anlaşma:

a) Kaynakta tevkif edilen vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; ve

b) Diğer vergiler yönünden, fesih ihbarnamesinin verildiği takvim yılının bitiminden sonra başlayan vergilendirme yılları için

hüküm ifade etmeyecektir.

Bu hususları teyiden, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu anlaşmayı imzaladılar.

Türk, Beyaz Rus ve İngiliz dilindeki nüshalarda, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 24.7.1996 tarihinde, Ankara'da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Abdullatif ŞENER

Maliye Bakanı

BEYAZ RUSYA CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Uladzimir SYANKO

Dışişleri Bakanı

PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Beyaz Rusya Cumhuriyeti Hükümeti arasında Gelir Üzerinden Alman Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmasının imzalanması sırasında, imzalayan taraflar, aşağıdaki hükümlerin anlaşmanın ayrılmaz bir özünü oluşturduğu hususunda anlaşmışlardır.

1. 4 üncü Maddeye İlave :

4 üncü maddenin 1 inci fıkrası ile ilgili olarak, “kurumlaşılın yer”in Türkiye açısından Türk Ticaret Kanununa göre tescil edilen “kanunî merkez” anlamına geldiği anlaşılmaktadır.

2. 6 ncı Maddeye İlave :

6 ncı Maddenin 2 ncı fıkrası ile ilgili olarak “gayrimenkul varlık” terimi her halükarda gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları (balık üretim ve yetiştiriciliği de dahil), özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacaktır.

Önceki hükümlerin, uygun değişikliklerin Beyaz Rusya Kanunlarında yapılmasına kadar, Beyaz Rusya tarafından yalnız Beyaz Rusya kanunlarında yer alan kısmıyla uygulanacağı anlaşılmaktadır.

3. 10 uncu Maddeye İlave :

10 uncu maddenin 3 üncü fıkrası ile ilgili olarak, Türkiye yönünden temettümlerin, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden elde edilen gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri de kapsadığı anlaşılmaktadır.

Bu hususları teyiden, aşağıda imzaları bulunan tam yetkili temsilciler, bu Protokolü imzalamışlardır.

Türk, Beyaz Rus ve İngiliz dilindeki nüshalarda, her üç metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, 24.7.1996 tarihinde, Ankara'da düzenlenmiştir. Metinler arasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerli olacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Abdullatif ŞENER

Maliye Bakanı

BEYAZ RUSYA CUMHURİYETİ

HÜKÜMETİ ADINA

Uladzimir SYANKO

Dışişleri Bakanı